

ontwikkeling voor diagnostiek en therapie bij hersenaandoeningen onder ouderen, in het bijzonder de dementieën' die van 2002 tot 2012 bezet is geweest door Jan Eefsting aan de VUmc. Het programma na de pauze stond in het teken van waardige zorg met een indringende documentaire van Adelheid Roosen over het dementieproces van haar moeder en de uitreiking van de Jo Visser Award aan opvolger Frank Kodden, oud-bestuurder van Zonnehuisgroep IJssel en Vecht in Zwolle. Na een korte presentatie door Studio Moio en een slotwoord door de voorzitter was er nog gelegenheid om elkaar te ontmoeten met een hapje en drankje.

Overige projecten

Vereniging Het Zonnehuis is kernpartner van het Expertisenetwerk Levensvragen en Ouderen en opdrachtgever van het project Zorgen voor Zin bij mensen met dementie. Het netwerk zorgt ervoor dat ouderen kunnen rekenen op aandacht en ondersteuning bij hun levensvragen. En dat vrijwilligers en beroepskrachten getraind worden in het omgaan met deze vragen.

Expertisenetwerk
**LEVENSVRAGEN
en OUDEREN**

Vereniging Het Zonnehuis heeft in 2011 het digitale platform Zorgvisite.nl mede mogelijk gemaakt. Op deze website staan recensies en tips van onaangekondigde zorgvisites aan verpleeg- en verzorgingshuizen in Nederland. Deze zorgvisites worden afgelegd door de Dames The, zorgexperts Tineke van den Klinkenberg en Hetti Willemse. Nieuwsprogramma EenVandaag besteedde in 2014 aandacht aan Zorgvisite als goed voorbeeld hoe je met kleine zaken het thuisgevoel in een zorglocatie kunt vergroten. In 2015 wordt de 100e Zorgvisite feestelijk gevierd met een High The.

Zorgvisite.nl

Destijds heeft Vereniging Het Zonnehuis het onderzoek van Anne-Mei The mede mogelijk gemaakt dat resulteerde in het boek 'In de wachtkamer van de dood'. Zij werkte als onderzoeker twee jaar mee in een verpleeghuis. Daar tekende zij de belevenissen op van de demente bewoners en hun familie, van de verzorgenden, de artsen en de managers. Tien jaar later is professor Anne-Mei The de initiator van de Dementie Verhalenbank. Met steun van Vereniging Het Zonnehuis en Leyden Academy wil Anne-Mei The studenten betrekken bij het ophalen van levensverhalen van mensen met dementie. Op deze manier wordt het taboe op het leven met dementie aangepakt en leren jonge mensen over de leefwereld van mensen met dementie.

Financieel

Het jaar 2014 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 88.460,-. Jaarlijks wordt er basis van het beleggingsresultaat minus de structurele lasten een bijdrage gereserveerd om uitvoering te geven aan de gezamenlijke focus met partner Leyden Academy. De jaarrekening wordt opgesteld door accountantskantoor HooogveenLuigjes uit Leusden en gaat gepaard met een beoordelingsverklaring. Een uitgebreide versie van de jaarrekening kan op verzoek verstrekt worden.

Ledenbeheer

Het vermogen van Vereniging Het Zonnehuis is bijeengebracht door het bestaande leden- en donateursbestand. Op 31 december 2014 steunen nog 5.500 mensen het gedachtegoed. Het afgelopen jaar zijn er nog enkele legaten ontvangen van mensen die Vereniging Het Zonnehuis benoemd hebben in hun testament. Als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) hoeft Vereniging Het Zonnehuis geen schenkingsrecht over deze giften te betalen en mogen gulle gevers hun gift aftrekken van de belasting.

Bestuur en management

Het bestuur van Vereniging Het Zonnehuis komt gemiddeld vier keer per jaar bijeen voor reguliere bestuursvergaderingen. Tijdens deze vergaderingen wordt de samenwerking tussen Vereniging Het Zonnehuis en Leyden Academy besproken evenals de lopende projecten op het gebied van Onderwijs, Onderzoek en Ontwikkeling. Elk kwartaal ontvangt het bestuur een voortgangsrapportage om de beleidsontwikkelingen te kunnen volgen. Jaarlijks is er een inhoudelijke presentatie door de leerstoelhouder van de Zonnehuis-leerstoel aan de VU om voeling te houden met de bijzondere opdracht. Het bestuur wordt ondersteund door bureaumanager Daniëlle Swart die tevens als stafmedewerker werkzaam is voor Leyden Academy.

Communicatie

Vereniging Het Zonnehuis werkt samen met ZonMw en Leyden Academy on Vitality and Ageing aan activiteiten die bijdragen aan het verbeteren van het onderwijs gericht op goede zorg voor ouderen. Met de uitkomsten van drie onderzoeksrapporten wordt er een kwaliteitsimpuls gegeven op drie niveaus: verzorging, verpleging en geneeskunde. Onderzoeksinstituut ZonMw heeft deskundigen in kaart laten brengen wat noodzakelijke onderdelen (basisvaardigheden) zijn binnen het onderwijs voor de basisopleiding voor artsen en de opleidingen tot verpleegkundige en verzorgende. Met deze kennis willen Vereniging Het Zonnehuis en Leyden Academy bijdragen aan beter onderwijs gericht op zorg voor ouderen.

Zonnehuis Post

Relaties, leden en donateurs van Vereniging Het Zonnehuis ontvangen drie keer per jaar informatie via de eigen Zonnehuis Post. Een drieluik waarin verslag wordt gedaan van de gezamenlijke focus op onderwijs, onderzoek en ontwikkelingen in de zorg voor kwetsbare ouderen. Op deze manier blijft men betrokken bij het gedachtegoed van Vereniging Het Zonnehuis. Het jaarbericht wordt ook in de opmaak van Zonnehuis Post gemaakt en geeft weer wat er het afgelopen jaar aan activiteiten verricht zijn. Publicaties als Zonnehuis Post staan ook als digitaal bestand op de eigen website vermeld.

Kantooradres

Vereniging Het Zonnehuis

p/a Leyden Academy
Poortgebouw LUMC
Rijnsburgerweg 10
2333 AA Leiden
T 071-5240960
E info@vereniginghetzonnehuis.nl
I www.vereniginghetzonnehuis.nl
IBAN NL83INGB0657675113
BIC INGBNL2N

Zonnehuis

Jaarbericht 2014

juni 2015

Missie

Vereniging Het Zonnehuis is in 1921 opgericht als particulier initiatief door enkele voortrekkers van 'Zonnewende, Bond voor zieken'; een correspondentiekring van leden die zich bekommerden om de toestand van langdurig zieken in Nederland. Hun droom was het realiseren van een eigen tehuis, zodat deze mensen een plek hadden om te verblijven. Vereniging Het Zonnehuis is de bakermat van de Zonnehuis Groep; een landelijk netwerk van zorginstellingen die verzorging, verpleging en thuiszorg bieden. Als ideële organisatie zet Vereniging Het Zonnehuis zich in voor langdurige zorg die bijdraagt aan een waardig leven zoals kwetsbare ouderen dit zelf vorm willen geven. In haar rol als aanjager stimuleert Vereniging Het Zonnehuis de verspreiding van professionele deskundigheid door toegepast wetenschappelijk onderzoek (Zonnehuis-leerstoel). Aangevuld met eigentijdse opleidingen, debat en innovatieve projecten om de discussie over waardige zorg te bevorderen.

Historie

In 2011 was het negentig jaar geleden dat Vereniging Het Zonnehuis opgericht werd door mejuffrouw Jo Visser. Tijdens haar ziekte verbleef zij in Davos en kwam op het idee om Zonnehuisen te stichten als huisvesting en verpleging van chronische patiënten. Dankzij het volhardende werk van Jo Visser en financiële giften van gulle gevers - waaronder Koningin Emma - verrees in 1929 in Beekbergen het eerste Zonnehuis. Om geld en leden te genereren werden er collectes en lezingen gehouden. Bij de oprichting van het eerste Zonnehuis in Beekbergen werd Jo Visser directrice. Zij vervulde die functie achttien jaar, tot haar pensionering in 1947. In 1947 werd zij lid van het bestuur van Vereniging Het Zonnehuis. Jo Visser overleed op 27 maart 1978 op 88-jarige leeftijd. Zij mag beschouwd worden als pionierster voor verpleging en verzorging van langdurig zieken in Nederland.

Jo Visser Award

In 2012 heeft het bestuur van Vereniging Het Zonnehuis de Jo Visser Award in het leven geroepen om het gedachtegoed van haar grondlegster te eren. Op vrijdag 16 november 2012 ontving professor Martin Boekholdt tijdens zijn afscheid als bijzonder hoogleraar aan de Vrije Universiteit in Amsterdam uit handen van voorzitter Maarten den Ottolander een prachtig beeld van een trotse pauw dat symbool staat voor mensen die zich inzetten voor waardige zorg voor kwetsbare ouderen. Op 21 november 2013 ontving professor Anne-Mei The uit handen van haar voorganger de Jo Visser Award met bijbehorende titel ambassadeur Waardige zorg. Op 30 oktober 2014 werd bestuurder Frank Kodden tijdens het jaarcongres Waardige zorg verrast met de Jo Visser Award. Als voormalig verpleegkundige heeft hij een voorbeeldfunctie voor jonge mensen die ook een carrière in de ouderenzorg ambiëren. Frank is binnen de Zonnehuis Groep de drijvende kracht geweest als het gaat om waardige zorg. Hij heeft actief geparticipeerd in verschillende innovatieve projecten. Hij reikt op 11 juni 2015 tijdens de Algemene Vergadering de bijbehorende geldprijs uit aan een passend doel dat zichtbaar bijdraagt aan waardige ouderenzorg.

Samenwerking

De tweejarige samenwerkingsovereenkomst (2012-2014) tussen Vereniging Het Zonnehuis en Leyden Academy on Vitality and Ageing is op 22 mei 2014 voor drie jaar verlengd. Het bestuur en directie zijn erg tevreden over de zichtbare meerwaarde die de samenwerking oplevert. De focus ligt op onderwijsvernieuwing in de zorg voor ouderen, (toegepast) wetenschappelijk onderzoek en het stimuleren van innovatieve ontwikkelingen in de ouderenzorg. Jaarlijks ontvangt Leyden Academy een financiële bijdrage om invulling te geven aan de samenwerking. Verenigingsmanager Daniëlle Swart is tevens stafmedewerker bij Leyden Academy op bovengenoemde thema's.

Onderwijs

Er is in 2014 voortgeborduurd op de resultaten van de Inspiratie- en Kennisdagen 'Levensles' die samen met lokale onderwijs- en zorgpartijen in de zorg voor ouderen zijn georganiseerd. Er is gekozen voor een regionale aanpak door aansluiting te zoeken bij de academische netwerken die gekoppeld zijn aan het Nationaal Programma Ouderenzorg van onderzoekscentrum ZonMw. Na drie IKLevenslessen in 2013, zijn er in 2014 op vijf locaties ROC's en Hogescholen bereid gevonden om met lokale partners studenten uit te dagen om na te denken over hoe de zorg voor ouderen beter en anders kan. Studio Moio is ingehuurd om de voorbereiding en begeleiding van de studenten ter hand te nemen. In 2014 is contact gelegd met ROC Kellebeek College/Avans Hogeschool uit Roosendaal, ROC Noorderpoort/Hogeschool Windesheim/ZONnetwerk uit Assen en omstreken, ROC 't Gilde/Hogeschool Zuyd/EIZT uit Heerlen, ROC Mondriaan/ID college/Haagse

Hogeschool uit Den Haag en MBO Amersfoort/Hogeschool Utrecht uit Amersfoort en omstreken. Een bijkomend voordeel is de inzet van jonge mensen die studenten begeleiden en de juiste taal spreken. Er zijn filmpjes gemaakt door studenten onder leiding van professionele filmmakers die gebruikt kunnen worden om het concept van IKLevensles breder te kunnen uitdragen via social media en (digitale) presentaties. Door een extra financiële bijdrage door ZonMw/NPO was het mogelijk om per IKLevensles de drie beste ideeën te belonen met een geldprijs om het idee verder in de praktijk uit te werken. In het voorjaar van 2015 worden bijeenkomsten georganiseerd om te evalueren hoe het concept van IKLevensles als onderwijsmodule overgedragen kan worden aan enthousiaste onderwijs- en zorginstellingen. De rol van de initiatiefnemers zal hierbij liggen op het vlak van aanjagen van lokale ontwikkelingen en financiering.

Onderzoek

De bijzondere leerstoel Organisatie en beleid van zorg verbonden aan de VU wordt sinds 2012 deeltijds bekleed door professor Henk Nies, bestuurder van kenniscentrum Vilans voor langdurige zorg in Utrecht. De leerstoel is ingesteld door Vereniging Het Zonnehuis in samenwerking met Vilans en de Vrije Universiteit. Het eerste jaar is voor een groot deel opgegaan aan het vinden van de weg(en), het in gang zetten van de beide promotietrajecten en het begeleiden van master theses. In de loop van het tweede jaar heeft de onderwijscomponent meer nadruk gekregen. De werkzaamheden spelen zich langs drie lijnen af: onderzoek, onderwijs (i.e. master theses) en publicaties. In 2014 heeft de leerstoelhouder in opdracht van het curatorium van de Zonnehuis-leerstoel en het bestuur van Vereniging Het Zonnehuis nagedacht over het concretiseren van de definitie waardige zorg voor kwetsbare ouderen. Deze discussie wordt in 2015 vervolgd. In de periode 2002-2012 bekleedde dr. Jan Eefsting aan de Vrije Universiteit Amsterdam de Zonnehuis-leerstoel 'Richtlijnontwikkeling voor diagnostiek en therapie bij hersenaandoeningen onder ouderen, in het bijzonder de dementieën'. Het Jaarcongres Waardige zorg 2014 van Vereniging Het Zonnehuis reflecteerde op die periode vanuit de vraag 'Hoe draagt wetenschap bij aan meer waardige zorg voor kwetsbare ouderen met dementie'. De bijdragen door promovendi komen vanuit de wetenschap en vanuit de praktijk – en veroorzaken een mooie echo.

Ontwikkelingen

Algemene Ledenvergadering

Tijdens de Algemene Vergadering (ALV) van Vereniging Het Zonnehuis op 22 mei 2014 is de geldprijs die behoort bij de Jo Visser Award uitgereikt door ambassadeur Anne-Mei The aan Studio Moio voor maatschappelijk ondernemen met jong talent. Jonge mensen gaan het gesprek aan met ouderen over hoe je waardig oud kan worden, ook als je kwetsbaar en afhankelijk bent. Van deze gesprekken zijn mooie levensverhalen gemaakt die laten zien dat ouderen ook jong zijn geweest en nog steeds dromen hebben. Eén van de studenten heeft tijdens het jaarcongres Waardige zorg verteld hoe belangrijk het is dat jonge mensen gezien worden tijdens hun studie. Dit geldt ook voor ouderen die oud en afhankelijk zijn. De ontmoeting tussen jong en oud is een belangrijke levensles.

Zonnehuis Dinerdebat

Na afloop van de ALV is het tweede Zonnehuis-dinerdebat georganiseerd voor relaties die binding hebben met het thema onderwijsvernieuwing. Als toepasselijke locatie was er gekozen voor het restaurant van Level Leiden waar studenten van ROC Leiden leren en stagelopen. De discussie ging over de vraag hoe onderwijs en zorg anticiperen op de komende transitie in de langdurige zorg; van te voren waren enkele stellingen bedacht en opgenomen die gebruikt zijn om de discussie te voeden. Stichting GetOud heeft een YouTube-filmpje gemaakt van de reacties en uitkomsten. Dit filmpje is te bekijken op de site van de Vereniging.

Jaarcongres Waardige zorg

Het jaarcongres waardige zorg van Vereniging Het Zonnehuis stond dit jaar in het teken van de vraag wat het effect is van wetenschappelijk onderzoek op de dagelijkse praktijk van waardige zorg voor kwetsbare ouderen. Hoogleraar Jan Eefsting werd geïnterviewd door een medisch journaliste waarin steeds de link werd gelegd naar het onderzoek dat door promovendi is uitgevoerd. Dit interview is opgenomen op filmbeeld en tijdens het jaarcongres gebruikt als terugblik op de leerstoel 'Richtlijn-

